

PERIÒDICH VERMELL

SALUT PÚBLICA ## INTERESSOS POPULARS ## ARTS Y LLETRES

PREUS DE VENTA
 25 exemplars. . . . . Una pesseta
 Cada número. . . . . 2 quartos
 Surt a llum ab tota regularitat a lo menos una vegada cada setmana

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ
 96 - RONDA DE LA UNIVERSITAT - 96
 BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
 Tot Espanya, portat a domicili. . . . 8 rals trimestre
 Països de la Unió Postal. . . . . 16 id. id.
 Dona números extraordinaris sempre que ho demanin las circumstancies

EPÍSTOLAS Á UN PREDICADOR

II

Mossen Gatell:

Amich!(si m' ho vol esser): Ja 'm te aquí ab la ploma apunt, disposat á continuar la tasca empresa la setmana 'passada. ¡Qué vol ferhi! Me vaig proposar seguirlo en lo seu curs de sermons científichs y no puch ni vuy ni dech faltat al compromís.

Y avans de entrar en materia permetim una digresió, perque vé molt al cas.

O vosté no te confiansa en la seva argumentació, ó no la sab pas molt llarga. Está clar aquí li ha donat entenenent de gastar las sevas cualitats d' orador dintre una iglesia, escoltat en gran part de beatas farineras y de uns quants descregut que 'l tenim en bon concepte? Creguim, creguim, torni sobre sí y disposis á continuar sas conferencias científicas en un Ateneo ú altre lloch profá. No s' ampari del sagrat de l' iglesia, que sembla que te por per la causa que defensa, y aixó fa mal soldat. Apa, home, animis y vagi á parlar al Ateneo; allí 'l sentirán molts materialistas dels que se 'n fá cas, y si logra convéncels ab la seva forsa persuasiva ha de resultarne gran be per la Iglesia y no escassa gloria per la seva persona.

Mentres espero sentir, diumenge vinent, com se despedeix de la trona pera passar á ocupar la cátedra ó tribuna d' un Ateneo, continuaré explicantli lo que 'm ha semblat del seu últim sermó.

¡Probar la existencia de Deu! Com qui diu una friolera. Y lo que 'm va fer més gracia es volguerho probar científicament. ¡Caratsus!

No s' enfilí massa amunt mossen Gatell, que una cayguda hi es desseguida y ¡Deu nos en quart d' un ja-está-fet!

Miris: jo, certament, si fos católich treuria poch pels caixals contra V. desde 'l diumenje.

Sí senyor; ¡Vosté tot un capellá, tot un rector de Santa Ana, deixar com si diguessim á recó lo quénto ó llegenda bíblica de la creació del mon, lo Sol, la Lluna y las estrellas feta en sis dias! ¡Horror!

Y li dich aixó, perque va baixar al terreno del análisis y de la comparació, passant per alt aquella veritat religiosa, única á que vosté, com á bon fidel, debía concretarse.

No obstant, ja vaig notar que la teoría científica de la formació del planeta que habitém també era tinguda per vosté com cosa de poch més ó menos.

Pero home, me sembla que valía la pena de parlar per pessas menudas de si lo Deu dels católichs en sis dias, ó en mes, va crear lo mont com'avuy lo trobém, ó be si va deixar que la forsa de la materia—sí senyor, sí: la forsa de la materia,—anés paulatinament variantho tot, absolutament tot, al mateix temps [que ho perfeccionaba.

¿Vol dir, mossen Gatell, que era Deu y no la forsa de la materia aquest impulsor que ha fet, que fa progressar lo planeta ahont habitém?—Pósis las mans al pit y contesti, com á home de rahó, no com á capellá.

Vosté compendrà be que mentres la religió no rebati ab probas los datos innegables que sobre semblant punt proporciona la ciencia geológica, tot quant se diga de la creació no farà 'l pes. ¿Que hi diu, pare reverent?

Y després, home, vosté ja sab qu' en Descartes, aquell capellá, talentarro entre 'ls del seu temps, per ferse la ilusió de haber trobat una demostració de que hi ha Deu, va apartarse del terreno ferm de la Ciencia prenent base en lo tremolós é incert de la Metafísica. Ah! y en quant á las veritats religiosas..... hi passaba de llarch, ab gran cuidado, per por de ferlas á micas. ¡Son tan delicadas!

¡Y pensar que V. no es un Descartes y vol probar la existencia de Deu per vías de la Cien-

cia! No s' emboliqui, creguim, no s' emboliqui. Aquell sabi, sense anar tan lluny com V., va ser l' introductor del dubte en la filosofia, si senyor, del dubte que tant y tant de mal ha causat á la Fé. ¡Pobra Fé!

Tornant en lo que deyam avans, sobre Deu y la Materia, trobo que vosté va incorre en error, desde 'l punt de vista del sentit comú, pot ser per no pecar d' heterodoxo. Quan deya que 'l Mon, lo Sol, la Lluna, y las estrellas son perfectes, no 's recordaba, ó no volía recordarse, que la Ciencia ha probat que 'l planeta ahont habitém en un principi estava molt lluny de ser lo que veyém avuy, y que avans de arribar al estat de perfeccionament actual ha passat per quatre ó cinch grans transformacions, de durada incalculable. Com que aixó ho coneix tot-hom qui s' ha prés la pena ó ha tingut ocasió d' estudiar aquestas cosas, crech que vosté molt cristianament s' ho va deixar al tinter, y ¡apa! assegurém que 'l mon es perfecte.

Las cosas costan poch de dir, mossen Gatell, sobre tot quan se conta ab la seguritat de no ser desmentit desde la trona del devant.

No li negaré que V. te cops de orador, com llavoras del exemple de si la iglesia de Sta. Ana es ó no feta per casualitat, sense intervenció d' un ser intel·ligent, etc., etc., de lo que V. en deduhia que lo mon, obra inmensament mes perfecta que aquella iglesia, te de tenir per precisió un autor, un creador, un Supremo Ordenador, y que aquest es Deu.

¿Y si un dia la Ciencia pot probar com-tres y dos son cinch, que tot lo del mon te per origen una materia única, sola, mare de totes, com es fácil que puga arribarse á dir del hidrógeno? Llavors si que totes las comparansas de V., inclús la de la formiga, se 'n anirán á rodar, com també se n' hi van ara. Y sino, veyam, digui: la formiga ¿va crearla Deu tal com avuy existeix? ¿vol dir que en un principi no era menos perfecta, com totis los altres sers-animals y ve-

getals? La comparansa era enginyosa, sens dubte, pero..... fillet, no basta; es precis que siga verdadera. Justament un d' aquests dias m' explicaba un amich, molt relligiós per cert, que conta treure la *grossa* de Madrid, y al preguntarli jo en qué 's fundaba, tot senzillot me contestá ab la següent comparansa, que considero á la altura de la de vosté.

«—Veus,—deya ell,—tinch bon número; es dels primers que s' han comprat del sorteig de Nadal y tu sabs be que si á teatro hi vas á primera hora no 't faltará bon puesto, mentres que si ets dels darrers ni en lo públich de franch, ni en las butacas pagant, es fácil que 'n trobis, sobretot despatxanse tantas localitats com bitllets aquests dias.»

Qué me 'n diu, mossen Gatell, zeh que 'l pobre amich meu te segura la primera de Madrid? Sí, tant segura com vosté la proba de que Deu existeix per alló de que un ó altre habia de fer lo mon.

Y encara que siga pesat, permétim una observació: Si mal no recordo vosté, posat en lo camí de las comparansas, va deixarne anar una com un cove, que precisament tira cóssas á lo que V. assegurava. Me refereixo á si las covas naturals son fetas per la casualitat ó son obra d' un sér inteligent, ja 's diga Deu, ja 's diga home. Tampoch puch aquí dirli res de nou; vosté ho sab millor que jo: las covas, unas son degudas á sotegradas de la terra á causa de las forsas *plutónicas*, que diuhén los sabis, y per lo tant son fillas de la *forsa* de la materia; algunas d' ellas, y aquestas son las mes notables, com las d' Artá y Manacor, á Mallorca, no mostran, com vol véurehi lo vulgo ignorant y estúpit, la má y la suprema inteligencia de un Deu, sino la potencia de las forsas de la materia. Sí, senyor Gatell; examini cada una de aquellas innumerables columnas, com pilots de neu petrificada, y la Ciencia, claret, tan claret que vosté no ho podrá desmentir, li dirá que tanta bellesa es lo caudal de materia calissa amontonada á través de sigles per millons y billons y trillions de gotas d' aigua, que la depositan al trespuar per las rocas que serveixen de base á las covas. ¿Se deu, donchs, tanta maravella á un Ser Suprém? ¿No es fill genuí de la forsa de la materia? O afirmihu, ó tiri la teula al foch.

Considerat en conjunt, tot lo que vosté va dir, no prova sino una cosa, y aquesta es en desmérit de quant diu la Iglesia. Segons lo seu sermó-conferencia, «l' ordre del univers suposa un Supremo ordenador, com las lleys del mon físich suposan un Suprém legislador.» Donchs amich Gatell, dispensi la franquesa, pero jo trobo, y ho trobará qui no tinga una trenyina al cervell, que las rahons alegadas per vosté, com no destrueixen cap mica las afirmacions demostradas del materialisme y tampoch *proban* de una manera indubtable la existencia de un Deu, no farán mes que mantenir 'l dubte dels que dubtin, fer tambalejar la fé dels que en tingan y fer arrelar mes l' ateisme en qui estiga despreocupat y vegi y palpi com la idea de un Deu, lluny de servir de muralla contra las malas passions no te altre objecte, com á resultat, sino aumentar la hipocressia.

O sino díguim: No troba acceptable que la materia siga eterna, infinita, y zaccepta la eternitat de en esperit, de un Sér Suprém? En qué se apoya per afirmar una cosa y negar l' altre zen qué primer habia d' haberhi qui creés la materia? Donchs llavors també podriam admetre que alguna cosa debia crear al creador aquell. Nos trobém ab alló del ou y la gallina ¿qué va ser primer?

Los materialistas, que sabém que de res no 'n

pot sortir res, afirmém la existencia de la materia y de las forsas á ella inherents, y dihém que es eterna é infinita, per la senzilla rahó que no veyém desaparéixela may; se transforma sí, avuy forma part d' una flor, demá d' una espiga de blat y passat demá passarà á refer 'l nostre cos, á formarne part integrant, tornant luego al seno de la terra pera seguir de evolució en evolució, sense acabar may.

No mes li diré una cosa: vosté crech que fuma cigarrets; sí, recordo haberlo vist fumar; donchs be, ¿li sembla si se 'n pert res del tabaco y del paper que componen lo seu cigarro? Si ho posa en dubte, envihi la cendra al químich mes de la crosta de baix que vosté sápi-ga, á ff de que l' analisi. Quan lo sabi-carcamal no hi trobi las mateixas sustancias que vosté ha convertit en fum, cendra y saliva, soch capás de pagarli mitja lliura de bunyols á cal Tio-Nel-lo. ¿Acepta?

Vamos, acabém aquestas ratllas que comensan á ser pesadas y per final me pendré la llibertat de suplicarli que suprimeixi 'l llatínum de las sevas conferencias. Vosté no es pas un Ciceron per parlar aquella llengua, y además se veu precisat á traduhir *ad pedem littere* (déixim parodiario) lo que vol dir; de lo contrari mes de la meytat del auditori no sabria si beneeix ó maleeix.

Estiga bonet y fins un altre dia.

De vosté devotíssim,

E. K.

*****
¡ SI TINGUÉS PATILLAS !...
*****

(IMITACIÓ)

Si tingués patillas de dos á tres pams, felís jo viuria en 'questa ciutat. Ma cara adornada de tants péls rissats serja l' enveja de molts ciutadans, porque en mí veurian un home preclar; y quan passaria jo pe-'l séu costat, la mitja rialleta que tant satisfá, per mí esclafarian sens ferse pregar. Tots los fusionistas ó ministerials, qu' escriure... la nómina es tot son treball, amichs me serian; y jo d' ells voltat, *turró* menjaria avans de Nadal. Si tingués patillas de dos ó tres pams, felís jo viuria en 'questa ciutat; felís entre 'ls homes que son *concejals*; felís entre arcaldes tranquils y trempats, felís en la Casa qu' es *Consistorial*. ¿Mes sabs quin seria mon goig lo més gran si tingués patillas de dos ó tres pams? Voldria sé arcalde constitucional per' tindre la ditxa d' arreplegar naps.

A. FARIGOLA

*****
RECURSOS DE LA HISTORIA
*****

APUNTAIONETAS

Un heretje (¡Jesús-María-Joseph!) se mereix de la Iglesia fins lo esser cremat viu. Es veritat, pero no ha sigut sempre aixís.

Orígenes, lo gran *heresiarca*, y que sols se alimentaba d' erbas y no bebia més aigua que la de pluja, fou en gran manera protegit per lo papa S. Ceferí qui lo arrivá á fer fins bisbe y més tart primat de Jerusalem.

***

Veus aquí com parla del matrimoni Sant Clement, bisbe d' Alexandría en l' any 182.

«Lo matrimoni es lo germe de la familia, la pedra angular del edifici social, y 'ls sacerdots cristians deuhén ser los primers en donar l' exemple contrayent santas y lícitas unions.»

Aixó ho deya un bisbe, y un bisbe qu' es Sant; pero no acabava aquí, sino que afeigia rahonables protestas contra 'ls que condemnaban lo matrimoni desobehint aixís lo primer precepte que Deu imposá al home y menyspreyant l' exemple dels apóstols Pere, Pau, Felip y altres que foren casats y tingueren molts fills.

Lo Sant de més devoció per la classe capellanesca hauria d' esser Sant Urbá, puig que gracias á 'n ell los hi bull tant bé l' olla.

Aquest, fou lo qui, sent papa, establí las sevas rentas obligant als fiels á sometres baix una tarifa per la qual se pagaba cada *encárrech espiritual* qu' es feya á un capellá segons la *feyna* ó importancia del mateix.

Aquesta institució sí, que no ha desaparegut pas més de la Iglesia, y aixó qu' está fundada desde l' any 230.

***

Veus aquí una profecia que data del any 100 de nostra era y la quina ja fa infinitat d' anys que va realisantse, haventse arribat avuy á veurers son exacte cumpliment, y aixó després de més de disset sigles qu' es feta.

Dita profecia diu aixís:

«Entrará la Iglesia en lo mal camí, en lo camí de la mort y del suplicis; brollarán los mals que son perdicció de las ánimas, la idolatría, lo desvergonyiment, l' orgull, la hipocressia, l' adulteri, lo incest, lo robo, l' apostasia, la superstició, l' avaricia y l' assassinat constituirán lo patrimoni de sos ministres; serán los que corromperán las obras de Deu, los adoradors dels ríchs y 'ls opresors dels pobres.»

Ara bè ¿qu' era un heretje l' autor de aquestos vilipendis?

No, y ben lluny d' aixó: era un Sant, un dels més grans pares de la Iglesia, un dels primers deixebles dels apóstols, un talent dels més brillants que per la experiencia del present sabia conjeturar lo pervindre; era Sant Bernabé.

***

A propósit de la qüestió del pressupost de Cults que tan preocupadas porta á las cámaras francesas, me sembla que no vindría pas malament recordar als hidrófobos diputats de la dreta lo següent pasatje histórich, lo qual se remonta al any 259 de aquesta.

Habent quedat lo diaco Llorens encarregat de la custodia dels tresors de la Iglesia en la mort improvisada del papa Sixte II, rebé aquell una órdre del prefecte romá Corneli Secularis concebuda en los següents termes:

«Sens assegura qu' en las vostras oracions, los ministres ofereixen libacions en vasos d' or y plata, que pera los vostres sacrificis nocturs vos serviu de candeleros d' or y que en ells hi colouquéu candelas fabricadas ab cera y perfums: mostréu aqueixos tresors amagats, lo príncep los ha de menester y debéu, segons vostra doctrina, donar al Cèssar, lo que es del Cèssar. Jo no sopeso pas que vostre Deu acunyi la moneda; quan vingué al món no hi portá pas

diners, no hi portá més que paraulas; donguéu, donchs, vostres diners, y quedéuvs ab las paraulas.»

Nos distrauria veure cóm feya la oposició á conclusió tan clara aquell célebre Monsenyor Jereppel.

Pot ser si s' atreviria á objectar que Sant Llorens no obehí la tal ordre del prefecte, per qual fet rebé 'l suplici; pero arriuat aquest cas se li faria present que si ho féu aixís, fou perquè tenia promesa feta als pobres anticipadament de repartirlos aquells tressors, y ants que entregarlos á Corneli preferí donar compliment á sa paraula.

¿Ho fan ara aixís?

¿Qué féu dormits? dich per ma part á los ilustrissims de tot lo mon.

Vostre ambició y cobdicia desmesuradas vos han dut descrédit universal; vostra institució está per terra; la mort es inminente; un recurs vos queda per salvarvos, un de sol: lo imitar á Sant Llorens.

Reuniu com aquell en las portas de vostras Seus á tots los pobres, ordenéu á vostres subalterns que fassan lo mateix en las respectivas parroquias, y desposehiuvs fins del últim plat de canadellas de plata; fareu un bé als germans que pateixen desgracia, daréu compliment als preceptes de Jesucrist en los quins vos deixá privada en absolut la introducció de aqueixos valiosos metalls en son temple, y allavoras, rehabilitada vostra dignitat y purificadas vostras iglesias de las sacrílegas profanacions ab que las habéu embrotat, ja ho veuréu com lo poble vos aclama dient:

Honra als verdaders sacerdotes de Jesucrist! ¡Honra als ministros de la nova era religiosa!...

Pero aquestos consells no 'l seguiréu pás vosaltres, no, oh sants prelats; ans bé preferiréu retirarvos ben ríchs á las vostras casas ab los bens de la Iglesia, encar que siga després de habervos venut fins los terrenos que ocupan vostras temples... Més no faréu mal fet per aixó, no, puig ja voldria jo que fos arribat aquest dia.

ELÉCTRICH

¡Cosas del Alcalde de Gracia! Allá 'n va una de bona:

En la sessió que va celebrar l' Ajuntament de Gracia lo dia 7 d' aquest mes, després del despaig ordinari, lo regidor Sr. Derch va dir, poch mes ó menos:—«Tinch de cridar l' atenció del Ajuntament sobre un fet incalificable que actualment está passant en nostra vila. Lo cas es, que numerosas comissions compostas de arcaldes de barri, serenos, municipals y altres empleyats del Ajuntament, van de casa en casa recullint firmas per la formació de mesas electorals en las próximas elecciones, cohibint aixís la voluntat dels electors, ja que 'ls municipals y serenos, ab lo seu respectiu uniforme, diuhen que obran per ordre terminant del Sr. Alcalde, y acaban per dir que fermin en nom de la Corporació Municipal. Donchs, be; com que jo no 'm vull fer solidari de tant injust y arbitrari abús, declaro que hi vist ab indignació y disgust lo modo de proceder del senyor Alcalde-President.»

Després d' un rato de silenci y mentres lo numerós públich que assistia á la sessió acollia ab mostrats d' aprobació las últimas paraulas pronunciadas per lo regidor republicá federal,

lo fusionista ab ribets de car-católich Alcalde Felio Martí, ab tota la... frescura (per no dir altre cosa) y sens negar las justas, graves y terribles acusacions formuladas per lo Sr. Derch, va dir: «Senyors, aixó que acaba de dir lo senyor Derch son assumptos d' Arcaldía, per conseqüent, jo no tinch de dar aquí cap *esplacació*, ni *satisfació* á ningú sobre 'l *partecular*.»

Lo Sr. Derch, ab energía y justa indignació, va protestar contra las paraulas de la Presidencia. Lo Sr. Oliva va protestar també y acte seguit van protestar casi tots los demás regidors.

Y, després de tant terrible y ben merescut vot de censura, sens inmutarse, ni avergonyirse, ni tan sisquera darsen pena, lo celeberrim Alcalde va dir: «Senyors: déixintse de *prates-tas* y passém á un altra *castió*.» Sent tals paraulas rebudas ab marcadas mostrats de disgust, tan per part del públich, com també per part de tots los regidors.

Després de llegidas las anterior ratllas, ¿no 'ls sembla, estimats llegidors de LA TRAMONTANA, que lo citat Alcalde fora mes bo per *bajá* de la Xina, que no pas per administrar una vila de tanta importancia com es la vila de Gracia?

Pero ¡qué hi farém! ¡cosas d' Espanya!

A Mallorca un candidat per la diputació provincial ha ofert un duro per cada vot.

Ab tot y aixó no 'n troba y encara 'ls poch que te compromesos volen cobrar per endavant.

¿Qué tal deu ser l' aspirant á fernos felissos?

Pe 'l districte electoral de Enguera (Valencia) s' hi presentan més candidats pera diputats provincials que electors no tenen molts pobles.

¡Es tan gros en tots los polítichs lo desitj de fer la felicitat de la patria!

Llegeixo en *El Mercantil Valenciano*:

«Ayer, D. Cristóbal Tronchini, adversario de los fusionistas en Picasent, caía asesinado en la calle; hoy don José Juan, adversario de los fusionistas en el distrito de Chiva, y jefe de los conservadores, cae tambien en mitad de la calle de Yátova, mortalmente herido de un trabucazo. Tras de las complacencias de la administración para con sus amigos, el caciquismo; tras el caciquismo, la sangre. El proceso es natural, perfectamente natural; y la sangre, vuelto el proceso por pasiva, salta sobre el caciquismo para caer en el rostro de la administración. Ella, sólo ella, con sus torpezas y su favoritismo, á costa de la justicia y de la paz de los pueblos, es responsable de esos asesinatos político-electorales.»

Jo no anyadeixo un müt, porque la llibertat fusionista me te verament escamat.

Lo partit dels *esquerrans* ja ha comensat la seva tasca en lo Senat per boca del general Serrano.

Ab aquest motiu llegeixo en los periódichs de Madrit que tan en Sagasta com en Serrano han rebut numerosas felicitacions per lo que cada un ha fet per la seva part.

Sagasta fa 'l liberal y en Serrano encara més, y entre mitj de l' un y l' altre lo poble porta 'ls neulers.

S' ha estrenat una nova sarsuela que 's titula *La Tempestad*.

Los espanyols fa molts anys que la tenim á las espatllas.

La policia de Santander ha detingut á varios vehins pe 'l *delicte* de treballar en dia de festa. ¿Pero Santander es á Espanya ó á Cafrería? ¿y vivim en lo sigle XIX ó en lo temps de las crusadas?

Un jove ha sigut condemnat á dos anys y quatre mesos de presiri, costas y 'accessorias, per haber robat dos quartos.

Li está be. Allí dins apendrá millor del modo que 's te de robar ab profit.

Un periódich de Paris dona la noticia de la mort de una persona que no habia mort.

L' aludit se pren la broma en serio y desafia al Director del periódich.

Aquest reusa 'l desafío y al preguntarli 'l per qué, contesta:

—Jo he donat la noticia en broma, y de consigüent no tinch cap interés en que resulti certa.

No fa pas gayre més de un any qu' en Martos deya qu' era republicá porque estava convensut de que la monarquía era incompatible ab lo progrés modern.

Avuy se 'n va ab los esquerrans monárquichs.

Y d' aixó, á Espanya, se 'n diu un home de talent.

Yo crech qu' aixó es ser un farsant polítich. Cla y catalá.

Lo dia que va passar lo planeta Vénus per entre 'l sol y la terra, no fou possible véureho en molts punts per estar núvol.

Es com lo de la llibertat entre la monarquía y 'l poble.

Sempre, no tan sols hi está núvol, sino que hi trona.

Habém rebut un exemplar de la segona edició de *Notas perdidas*, poesias originals de Francisco Gras y Elías, reimpresas á Tarra-gona.

Doném las gracias á nostre amich y colaborador.

Acaba de obrirse una botiga en lo carrer de la Boquería, titulada *La Asturiana*, de don Francisco Calafat, ab un magnífich surtit de llosa, cristall y altres objectes de las millors fábricas nacionals y extranjeras, montada del modo que saben acreditarho á Barcelona, sempre que volen lluhirse.

Ara ja ho saben nostres lectors; si no han fet pensament d' estarse tota sa vida sense trencar cap plat ni cap olla, vagin á visitar *La Asturiana*.

Los jesuitas de Madrit están actualment portant á terme l' *ensarronamiento* de una aristocrática senyoreta que poscheix una fortuna de 200 millions.

Per ara ja li han fet escupir doscents mil duros pera ferse un convent.

M' hi jugo 'l cervell de un carca que aquesta senyoreta ó 's fa monja ó mort jove y soltera, deixant tota sa fortuna als maquiavelichs fills de Sant Ignasi.

Qui cau á mans de jesuitas y fa olor de tenir naps, sens temor podéu ben dirli que Deu t' hagi perdonat.

JÓ

Com que, tancat, may me moch
y no m' coneixen enlloch,
(sense importancia de preu)
vull ferm' coneix aquí un poch
per lo que pot ser... ¿sabéu?

Si un noy trovéu, com alló,
ni baix, ni alt; de bon regent,
moreno, grás, fresch y bó,
ab un bigoti creixent
y sempre sério... soch JÓ.

Mes datos: só un xich pelut;
porto gorra, (may barret)
y no soch desconegut
perqué tinch, ja es sapigut,
lo trajo que duch... y aquet.

Tinch mal génit (génit sech)
pró ab las noyas molt amable,
y, en quant al carácter, crech
qu' es un carácter tractable,
perque, vaja, m' ho conech.

Soch pacient; ré 'm desespera;
vaig sol; no tinch cap diné,
y tranquil de tal manera
que 'm tenen molts per tronera
y s' equivocan ben bé.

Lo meu carácter s' explica
sent carácter natural,
per més que no es sempre igual:
lo ser tranquil una mica
no impideix lo ser formal.

Quan me vull formalisar
ningú 'm creu ni escolta may:
no obstant, haig de confessar
que JÓ mudo de pensar
cada minut... ¡¡aixó ray!!

Soch batxiller: JÓ estudiant
he cursat ab afany gran
ab sort no poca... ni gayre;
y, després de treball tant,
tinch nota de... carrilayre!!

—No vull amichs—sempre dich,
ab l' amiatat no tinch fé:
massa escarmentat estich;
perque, per trobá un amich,
tinch de pagarli 'l café.

Soch un aprenent poeta
y may tinch una pesseta
per gastar-me (es ben segú);
pró, estalvió una miqueta
y no dch res á ningú.

Parlo clar: si 'm voléu veure
á Granollers resideixo
y en l' estació; no fingeixo:
á tots los que 'm vulgan creure
ma persona 'ls ofereixo.

Tinch vint anys: (no es cap engany)
y com vull ser també humilt,
no trobin donchs gens estrany
que, dihentme Joseph Barbany,
firmi

PEPET DEL CARRIL.

Granollers 19 de Novembre de 1882

Lo governador de Valencia fa pochs dias te-
legrafiaba á un seu colega lo següent:

«En ésta ha estado un individuo jóven de 19
años, alto, delgado, usa gafas, el cual viste de
cura y de fraile, se llama Venancio Verdieu;
ha estafado en varias casas, se cree se encuentra
en el Desierto de las Palmas. Ruego á V. S. se
sirva acordar su captura y ponerlo á mi dispo-
sición.»

¡Pobret clero! ¡cuántas persecuciones te de su-
frir!

Sort de la seva resignació.

¡Pobres mártirs!

** **

Un sacerdot viatjava per Bélgica.

En lo seu wagó hi anaban també duas noyas
guapas y joves.

Lo reverent fou tan atent ab ellas, que 's ve-
jeren obligadas á demanar auxili á un empleat
del tren.

Aquest tingué que emplear tan forts argu-

ments ab lo prebere que fou necessari conver-
tir-se en bisbe y confirmarlo de valent.

Llavors l' ardor del capellá va entibiarse y al
arribar á la primera estació va tocar soleta en
busca de mes bona sort.

Si topa, que vagi de gust, pare reverent.

** **

A Madrid ja s' ha publicat la *Butlla de la
santa crusada*.

Gran noticia pe 'ls treballador que no te-
nen pa.

Y pe 'ls qu' esperan ab desitj lo Carnaval.

** **

Lo celeberrim bisbe de Daulia, aquell de las
cartas sistema Krup, se está donant una vida...
de bisbe, ¿ahont dirian? en un convent de mon-
jas arrepentidas de Cienpозuelos.

¡Y aixó que l' ilustríssim senyor ja te setanta
anys!

Pero, vamos, sembla qu' encára va fort.

** **

Ha sigut tancat á la gabia dels criminals lo
capellá de Vatieu (Fransa), acusat d' atentats
al pudor de una noya de tretze anys y de haber
envenenat á duas majordonas que habia posat
en estat interessant.

Aviat los Sacamantecas y 'ls Panxa-Amplés
serán fullaraca al costat de certs reverents.

** **

Ha sigut condemnat á vint anys de presiri un
frare anomenat Fleury per... lo mateix de
sempre.

¡Pobres noys confiats als *cuidados* dels cé-
libes!

** **

En una escola clerical católica de Tourcoin
han sigut processats varios professors per...

A qué va que ja tots los lectors s' ho pensan?
Donchs, si senyors; per aixó mateix.

Pe 'l nostre pa de cada dia.

** **

Lo vicari de San Martin-le-Superieur (Fran-
sa) ha sigut condemnat á una multa per haber-
se introduhit en una escola laica de noyas tract-
tant de obligar á..... certa cosa á la mestra,
que pogué corre á tancar-se ab pany y clau pera
lliurarse de las *insinuacions* del vicari Dia-
noux.

Que 's moralisa depressa
lo clero, es gran veritat;
puig que la moralitat
ja cada dia... li vessa.

** **

Lo bisbe de Plasencia continúa volent dispo-
sar del cementiri contra la voluntat del Ajun-
tament.

Jo per complaurel lo posaria allí dintre, y
fins faria que no 'n sortís mes.

Tan sols per ferlo content.

** **

Un altra iglesia ha sigut *espavilada* á Deusto
(Viscaya) sense fractura de porta, ni pany, ni
res.

¿Se 'n rihuen?

Ey! consti que jo no dich pas que haja sigut
lo rector ni 'l sagristá.

Ni tan sols la majordona.

** **

Un article per demés xocant publica *El Pro-
greso*, de Madrid, referent á uns amors que no

tingueren res de platónichs entre un ensotanat
y una senyora casada.

Cartas clandestinas, citas á deshoras, paraulas
de mel y mató, y dos fruys de... bendició, foren
lo resultat de las aventuras de aquest Tenorio
ensotanat.

Dich los resultats y no han sigut aquí tots.

També han resultat per cada un dels *enamo-
rats*, quatre anys de presó que acaba de impo-
sarlos lo Tribunal Suprém.

Tot ha siga per l' amor de Deu, dirá resig-
nantse lo *pare* reverent.

** **

Diu lo *Diario de Santander*, que en lo poble
de Bosque Antiguo un capellá va dir desde la
trona «que la dona está autorisada pera robar
al marit, sempre que 'l productor robat siga en
benefici de la Iglesia.» (textual)

¡Quan dich jo que convé molt perseguir als
anarquistas per criminals y deixar que 'l clero
'ns moralisi á tots!

*****

EPITAFIS

Aquí descansa la Gloria,
sastressa molt afamada;
va morí molt conformada
perqu' era dona d' *historia*.

Aquí descansa un soldat
(diuhen que 's va suicidar)
puig al anarlo á enterrar
tenia 'l *gatillo* alsat.

Descansa en aquest fossar;
la jermana den Climent,
li tingueren de portar
perque sense 's va empassar
un... *moniato* calent.

F. OLIVER

XARADA

Negativa verdadera
Primera;
Afirma quan enrahona
Segona;
Y nega ab tota conversa
La tersa.

No tinch res bé á la inversa
Que puga dur confusió,
Puig veurás ma solució
Ab *prima*, *segona* y *tersa*.

M. GARDÓ F.

** **

GEROGLÍFICH

L I
Pasqua, Corpus Christi,
X A L
gun gun
SON
Colera, Febra groga

RUCH NAPRAT

SOLUCIONS

Á LAS CABORIAS DEL NÚMERO PASSAT

XARADA: Pa-re-lla.

COMBINACIÓ NUMÉRICA:

2	5	1	6	4
5	4	6	2	1
6	1	5	4	2
4	6	2	1	5
1	2	4	5	6